

16.08.2017, 10:01

Me kõik jääme vanaks ... Anname allkirja Eestis hoolduskindlustuse loomiseks (3)

Inge Pitsner

Kai Saks

Foto: Anni Õnneleid

Eestis on tarvis terviklikku vajaduspõhist hooldussüsteemi, mille saaks rajada hoolduskindlustuse rahaga. „Siis saaksid paljud abivajajad kodus võimalikult kaua hakkama ega satuks haiglasse kallile aktiivravile,“ ütleb kardioloog ja geriaater Kai Saks.

„Me kõik jääme vanaks, tead seistes peegli ees, aegade liiva oled ükskord tallunud oma tee,“ laulab Getter Jaani oma vanavanaemale mõeldes. Noore laulja vanavanaemal vedas, sest ta sai hakkama kõrge eani ja oli abiks ka noorematele põlvkondadele, hoides nende lapsi. Kõigil inimestel nii hästi ei lähe. Tervise halvenedes kaotavad paljud osaliselt või täielikult võime iseseisvalt hakkama saada. Hooldust vajava vanema laps(ed) seisab keerulise probleemi ees: kas palgata hooldaja koju, jääda ise koju hooldama, panna hooldekodusse? Kõik variandid on võimalikud, aga nõuavad raha, mis on sageli suurem kui hooldust vajava inimese pension.

Paljudes arenenud riikides on tervisekindlustuse kõrval ka hoolduskindlustus. Eesti gerontoloogia ja geriaatria assotsiatsioon (EGGA) tegi ettepaneku luua ka Eestis hoolduskindlustus juba 2000. aastal, kuid poliitikutele on see ebameeldiv teema ning enamasti on nad vastanud, et pole raha. „Teadlase ja praktikuna ütlen, et on vaja ette mõelda rohkem kui kaks sammu. Väga oluline on, et sama rahaga saab teha palju rohkem, kui on tehtud. Me ei tohiks raisata raha sinna, mis on haiget koormav, ta ei taha seda ja ta kannatused suurenevad. Teatud juhtudel saame ka rahalise kokkuhoiu, kui rehkendame kokku kõik tervishoiu ja hoolekande kulud. Meil on süsteemid lahus, meil on tervishoiu rahad ja hoolekande rahad. Ja kuni need süsteemid on eraldi, jätkub haige inimese pildumine ühest süsteemist teise. Kui sotsiaalsüsteemis jääb inimene hooletusse, jõuab ta kindlasti meditsiinisüsteemi, mis on igal juhul kallim,“ selgitab Tartu ülikooli kliinikumi sisekliiniku arst ning Eesti gerontoloogia ja geriaatria assotsiatsiooni (EGGA) juhatuse liige Kai Saks.

Poliitikute leigele suhtumisele vaatamata pole doktor Saks ja temaga sarnaselt mõtlejad alla andnud ning nüüd kogub EGGA rahvaalgatuse korras allkirju, et riigikogu hakkaks arutama hoolduskindlustuse küsimust. Kõigepealt ongi vaja saada poliitikutel niikaugele, et nad lõpuks hakkaks tegelema Eestile sobiva hoolduskindlustuse loomisega.

Hoolduskindlustuse rahastamiseks kasutavad riigid erinevaid võimalusi: kohustuslik hoolduskindlustus ehk osa sotsiaalkindlustuse maksest, vabatahtlik panus, finantseeritakse riigieelarvest või kohaliku omavalitsuse poolt. Kõigepealt on aga vaja poliitilist tahet.

„Lapsed reeglina tahavad hooldada oma vanemaid, ja hooldavadki, aga see ei ole õiglane, et riik paneb kohustuse hooldada automaatselt laste kaela. Äkki on lapsel endal seitse last ja potentsiaalselt neli vanainimest hooldada,“ ütleb dr Saks, lisades, et hoolduskindlustus, mida EGGA soovib Eestis juurutada, ei tähenda ainult raha kõrvalepanemist hooldekodu päevadeks.

„Hooldekodu on viimane võimalus, kui selgub, et teisiti enam ei saa. Ka kodus elavatele hooldusabi vajajatele on vaja mitmesuguseid teenuseid, näiteks päevahoolduskeskusi, kodus igapäevatoimingutes abistajaid, lähedastele vabade päevade andjaid, koduõdesid.

Hoolduskindlustuse eesmärk on luua ühest allikast rahastatav süsteem, mille toel saab inimene oma kodus võimalikult kaua inimväärselt elada. Ja kuigi hoolduskindlustuse kliendid on enamasti eakad inimesed, on see mõeldud kõigile, kes vajavad pikaajalist hooldusabi, sõltumata vanusest,“ selgitab dr Saks.

Et teema riigikokku jõuaks, on vaja vähemalt 1000 inimese allkirja. Oma allkirja saab anda, kui otsingumootori aadressiribale trükkida „Hoolduskindlustuse loomine“ ja seal siis klikkida sellele teemale.

Niisamuti avaneb see otselingilt

<https://uuseakus.rahvaalgatus.ee/initiatives/6b8e7472-897a-430f-955a-0726f3c717a5>

See leht on trükitud DELFI internetivõrvest
Aadress <http://elutark.delfi.ee/archive/article.php?id=79199167>